

01. परा-अयते भवति -

(1) परायते	(2) पलायते
(3) पारायते	(4) पर्यावर्तते

02. मीमांसादर्शनस्य प्रणेताऽस्ति -

(1) सायणाचार्यः	(2) जैमिनिः
(3) माधवाचार्यः	(4) गौतमः

03. पुराणानां कर्ताऽस्ति -

(1) व्यासः	(2) सूतः
(3) शुकदेवः	(4) शौनकः

04. योगसूत्रस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते -

(1) अथातो योगजिज्ञासा	(2) अथातो योगः
(3) अथ योगं व्याख्यास्यामः	(4) अथयोगानुशासनम्

05. गोपथब्राह्मणं संबद्धं वर्तते-

(1) ऋग्वेदेन	(2) यजुर्वेदेन
(3) सामवेदेन	(4) अथर्ववेदेन

06. सांख्यमतानुसारं पुरुषो वर्तते -

(1) त्रिगुणात्मकः	(2) चेतनः
(3) प्रधानः	(4) अव्यक्तः

07. विवाहस्य भेदा भवन्ति -

- (1) 4 (2) 6 (3) 8 (4) 10

08. आगमशास्त्रमतेन जगतःस्वरूपं विद्यते -

- (1) विवर्तः (2) सत्यम्
(3) मिथ्या (4) शून्यम्

09. स्याद्वादः सिद्धान्तोस्ति -

- (1) आगमशास्त्रस्य (2) न्यायशास्त्रस्य
(3) जैनशास्त्रस्य (4) सांख्यशास्त्रस्य

10. मीमांसा पदस्य लक्ष्यार्थः -

- (1) जिज्ञासा (2) न्यायः
(3) विचारः (4) ऊहनम्

11. कारकाणि सन्ति :

- (1) षट् (2) अष्टौ (3) सप्त (4) नव

12. 'तिष्ठद्गुः' इत्यत्र समासोऽस्ति :

- (1) बहुब्रीहिः (2) अव्ययीभावः (3) तत्पुरुषः (4) कर्मधारयः

13. कर्मप्रवचनीययोगे विभक्तिर्भवति :

- (1) षष्ठी (2) तृतीया (3) चतुर्थी (4) द्वितीया

14. हकारस्य द्विःपाठेन सिध्यति :

- (1) अर्हेण (2) रामाय (3) सर्वस्मै (4) दधि

15. "र" प्रत्याहारे कति वर्णाः सन्ति :

- (1) द्वौ (2) त्रयः (3) चत्वारः (4) एकः

16. धातोरयोर्भवति :

- (1) फलव्यापारौ (2) कर्तृकर्मणी (3) संख्याकालौ (4) करणसम्प्रदानौ

17. कालस्यान्वयो भवति :

- (1) व्यापारे (2) कर्तरि (3) संख्यायाम् (4) कर्मणि

18. शब्दकौस्तुभग्रन्थकारोऽस्ति :

- (1) भट्टोजी दीक्षितः (2) नागेशभट्टः (3) रामचन्द्राचार्यः (4) व्याडिः

19. शब्दरत्नकर्तुः नामाऽस्ति :

- (1) हरिदीक्षितः (2) महोजीदीक्षितः (3) कृष्णभट्टः (4) वासुदेवमित्रः

20. प्रसादटीकाकारोऽस्ति :

- (1) विट्टलाचार्यः (2) रामचन्द्राचार्यः (3) अप्पयदीक्षितः (4) वरदाचार्यः

21. व्यापारमुख्यविशेष्यकशाब्दबोधः केषां मते भवति :

- (1) प्राचीनवैयाकरणानाम्
 (2) नव्यवैयाकरणानाम्
 (3) नैयायिकानाम्
 (4) वेदान्तानाम्

22. "कर्म" कतिविधम् :

- (1) सप्तविधम् (2) षड्विधम् (3) अष्टविधम् (4) पञ्चविधम्

23. कालशक्तिं के स्वीकुर्वन्ति :

- (1) वेदान्तिनः (2) नैयायिकाः (3) वैयाकरणाः (4) बौद्धाः

24. पूर्वपरत्वधर्मौ कस्य स्तः -

- (1) ज्ञानस्य (2) ध्वनेः (3) स्फोटस्य (4) शक्तेः

25. पदकाण्डवाक्यकाण्डौ कस्मिन् ग्रन्थे प्राप्येते :

- (1) लघुशब्देन्दु शेखरे
 (2) वाक्यपदीये
 (3) संग्रहे
 (4) निरुक्ते

26. परिभाषेन्दुशेखरे प्रकरणानि सन्ति :

- (1) अष्ट (2) सप्त (3) त्रीणि (4) चत्वारि

27. यदागमास्तद्गुणीभूताः इति-परिभाषाऽऽस्ति ।

- (1) न्यायसिद्धा (2) ज्ञापकसिद्धा (3) वाचनिकी (4) सूत्रात्मिका

28. भट्टोजीदीक्षितमते 'उपदेश' शब्दोऽस्ति :

- (1) कर्मघञन्तः (2) करणघञन्तः
(3) भावघञन्तः (4) अधिकरणघञन्तः

29. नियतोपस्पतिकः प्रातिपदिकार्थ इति कस्य मतम् :

- (1) भट्टोजीदीक्षितस्य (2) नागेशस्य (3) कौण्डभट्टस्य (4) अप्पयदीक्षितस्य

30. धातूपात्तव्यापाराश्रयः कः ?

- (1) कर्म (2) कर्ता (3) करणम् (4) सम्प्रदानम्

31. एकदेशविकृतमन्यवत् परिभाषेयम् "अभीयात्" इत्यत्र कथंन प्रवर्तते ।

- (1) विकाराभावात् (2) अनित्यात्वात् (3) नित्यत्वात् (4) प्रत्याख्यातत्वात्

32. नामार्याः सन्ति :

- (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) अष्टौ

33. "अनभिहिते" इति सूत्रमस्ति ।

- (1) अधिकारसूत्रम् (2) विधिसूत्रम् (3) नियमसूत्रम् (4) संज्ञासूत्रम्

34. "राज्ञः पुरुष" इत्यत्र षष्ठी भवति ।

- (1) करणे (2) कर्तरि (3) सम्प्रदाने (4) शेषे

35. "राज्ञः पूजितः" इत्यत्र षष्ठी भवति :

- (1) करणे (2) कर्तरि (3) सम्प्रदाने (4) अपादाने

36. साधुशब्दप्रयोगेण भवति :

- (1) पुण्यम् (2) पापम् (3) अबोधः (4) अनिष्टम्

37. सिद्धेशब्दार्थसम्बन्धेः इति वार्तिकमस्ति :

- (1) पतञ्जलेः (2) पाणिनेः (3) कात्यायनस्य (4) व्याडेः

38. कृतिरर्थोऽस्ति :

- (1) निपातस्य (2) सुपः (3) तिङः (4) अव्ययस्य

39. अन्तरङ्गपरिभाषायाः ज्ञापकमस्ति :

- (1) वाह ऊट्
- (2) इग्यणःसम्प्रसारणाम्
- (3) होढः
- (4) सम्प्रसारणाच्च

40. नागेशमते शक्तिरस्ति :

- (1) बोधजनकता
- (2) ईश्वरेच्छा
- (3) वाच्यवाचकभावरूपा
- (4) आधुनिक सङ्केतरूपा

Short Answer Questions**लघु उत्तरीय प्रश्न**

Note: Attempt any **five** questions. Write answer in **150-200** words. Each question carries **16** marks. Answer each question on separate page, after writing Question Number.

किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक का उत्तर **150-200** शब्दों में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न **16** अंकों का है। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर अलग पृष्ठ पर प्रश्न संख्या लिखकर शुरू करें।

01. कारकभेदान् सोदाहरणं लिखत ।
02. “देवदत्तः ओदनं पचति” इति वाक्यस्य शाब्दबोधं लिखत ।
03. कार्यो हि निमित्ततयाऽश्रीयते न वेति विचारयत ।
04. विवर्तपरिणामयोः भेदं स्पष्टयत ।
05. फलव्यापारयोर्धातुरिति- कारिकां व्याख्यात ।
06. अनुबन्धाः बोधका नवयवाः अवयवाः वेति-विचारयत ।
07. नीलो घट इत्यन्नाभेदान्वयबोधे युक्तिं प्रदर्शयत ।
08. “चरस्परान्मेषावपसरतः” इत्यमापादानत्वनिरूपयत ।

09. प्रतिपद् विधानकृद्योगषष्ठ्योः भेदं सप्रयोजनं-स्पष्टयत ।
10. “प्रातिपदिकार्यः सत्ता” इति मतमुपस्थाप्य नागेश दिशा दूषयत ।